

NORGES BONDELAG

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Att.: Nils Øyvind Bergset

Vår saksbehandler
Anders Huus
+47 95 79 91 91

Vår dato
11.03.2016
Deres dato
29.01.2016

Vår referanse
11/00643-39
Deres referanse

Høring - Forenkling av prisutjevningsordningen for melk

Det vises til høringsnotat av 29. januar 2016. Innledningsvis vil vi minne om at formålet til prisutjevningsordningen for melk (PU) er å bidra til at melkeprodusenter får tilnærmet lik pris for melka de leverer, uavhengig av avstand til meieri og anvendelse av melk. Ordningen er derfor svært viktig for å sikre melkeproduksjon over hele landet og en utnyttelse av landets grovfôrressurser.

Konkurransenkraften for norskprodusert yoghurt og ferske oster.

For å styrke konkurransenkraften for norskprodusert yoghurt og ferske oster, krevde Norges Bondelag i jordbruksoppkjøret 2015 å fjerne avgiften for prisgruppe 1 (sure smakstilsatte flytende melkeprodukter, dagligvaremarkedet) og prisgruppe 4 (ferske oster unntatt mysoster dagligvaremarkedet). Partene ble enige om å redusere disse avgiftene med 45 øre/liter. Ved Stortingets behandling av jordbruksavtalen uttalte en samlet næringskomité:

”Komiteen merker seg at importen av yoghurt er sterkt økende, og at importøkningen hittil i år er 21 prosent sammenlignet med samme periode i 2014. Komiteen har merket seg at avgiftene for yoghurt og ferske oster er redusert med 45 øre pr. liter i jordbruksavtalen, og mener at dette er et viktig grep. Komiteen mener en må legge vekt på ytterligere tilpasninger for å styrke konkurransenkraften til norsk melk ved framtidige gjennomganger av prisutjevningsordningen.”

Norges Bondelag konstaterer at komiteens merknad følges opp i høringsnotatet, der en legger opp til en fjerning av disse avgiftene over 2 år, med en reduksjon på 50 % fra 1. juli 2016. Norges Bondelag støtter en fjerning av avgiften, men mener det hadde vært mer formålstjenelig å fjerne hele avgiften allerede fra 1. juli 2016, jfr. fjorårets krav. Vi vil også påpeke at yoghurt med unntak av naturell yoghurt, er en RÅK-vare med lav tollbeskyttelse bundet i EØS-avtalens protokoll 3. I tillegg omfattes ikke yoghurt i dag av prisnedskrivningsordningen innenfor RÅK. En nedtrapping av PU-avgiften vil definitivt bidra til å styrke konkurransenkraften for norskprodusert yoghurt.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Schweigaardsgate 34 C
0191 OSLO

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto:: 8101.05. 91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
11.03.2016

Vår referanse
11/00643-39

Sammenslåing av grupper i hovedmelkanvendelsen og biprodukter.

Norges Bondelag er i utgangspunktet positive til å forenkle kompliserte ordninger, men vil advare mot at en for grovmasket ordning vil svekke muligheten for å ivareta formålet med ordningen på en god måte. Vi ser små utfordringer med forslagene i henhold til *alternativ 1* (7 prisgrupper og 4 biproduktgrupper), langt større utfordringer knyttet til *alternativ 2*, med 4 prisgrupper og 2 biproduktgrupper. Vi mener det gir uheldige konsekvenser at en ikke lenger skal utjevne for anvendelse av melk mellom modna oster i dagligvare og industrimarkedet.

Markedet og importkonkurransen for ost til industri kan være vesentlig forskjellig fra markedet/importkonkurransen for ost til dagligvare. Toll på modnet ost til dagligvare er på 277%, som tilsvarer om lag 80 kr pr kg. Modnet ost til industri innebærer i stor grad ost i RÅK-vare, som pizza. Toll på ost i RÅK-vare utgjør om lag 20 kr pr kg ost. Denne lave tollbeskyttelsen medfører behov for prisnedskrivning, gitt nåværende prisnivå på ost. Alternativ 2 vil påføre RÅK-industrien økte råvarekostnader. Norges Bondelag går derfor mot dette forenklingforslaget der konsekvensen innebærer svekket konkurransekraft til norsk RÅK-industri. Differensieringen mellom modne oster for dagligvaremarkedet og modne oster til industri (prisgruppe 10) må derfor opprettholdes.

For noen år siden var det søt smakssatt melk (prisgruppe 3) som ga norskprodusert melk stor konkurranse. I dag er det yoghurt og fersk ost (prisgruppe 1 og 4) hvor importvarer konkurrerer sterkt med norske produkter. Selv om satsene med høringsforslaget nå blir like (0 kr/liter), kan det tenkes at en framover trenger å differensiere mellom disse gruppene. Det gir ikke alternativ 2 mulighet for. Norges Bondelag støtter derfor alternativ 1 i høringsbrevet

Innfrakt

PU-ordningens formål er å utjevne for lokalisering. Innfraktordningen er det eneste elementet i ordningen som påvirker geografidimensjonen. Innfraktordningen er et svært målrettet tiltak som sikrer melkeproduksjon i hele landet. Den er dermed viktig også for utnyttelse av landets ressurser, bosetting og sysselsetting i distriktene, kulturlandskap og turisme. Et landbruk over hele landet er løftet fram som et landbrukspolitisk hovedmål av et samlet Stortinget. Norges Bondelag går derfor i mot forslaget om å redusere dekningsgraden i innfrakttilskuddet fra 95 prosent til 80 prosent.

Dersom departementet mot vårt råd likevel vil svekke innfrakttilskuddet, må en sørge for i best mulig grad å ivareta brukene som ligger lengst vekk fra mottaksanlegg. Dette kan gjøres enten gjennom en mindre lik øremessig reduksjon i alle satser, inkludert en reduksjon i minimumssatsen (15 øre/liter), eller etablering av 0-soner etter modell fra fraktordningen for kjøtt. Vi vil understreke at dette i så fall vil overføre kostnader fra markedet til bonden, og må innebære en tilsvarende teknisk oppjustering av målpris i jordbruksavtalen.

Forenklet administrasjon av ordningen

Det er viktig å holde de administrative kostnadene så lave som mulig og Norges Bondelag støtter en forenkling i de administrative rutinene.

Vår dato
11.03.2016

Vår referanse
11/00643-39

Teknisk justering av konkurransefremmende tiltak.

I høringsnotatet foreslås det å gjøre det særskilte distribusjonstilskuddet som Q-Meieriene mottar selskapsnøytralt. Norges Bondelag mener prinsipielt at alle de konkurransepolitiske tiltakene i PU-ordningen burde vært flyttet ut og finansiert over Statsbudsjettet. Det er et politisk vedtak om økt konkurranse i melkesektoren, og da må myndighetene finansiere dette. Dette forholdet bør være en del av evalueringen som skal gjøres av de konkurransefremmende tiltakene i 2018.

Norges Bondelag reagerer på at den foreslåtte endringen omtales som ”teknisk”. En allmenngjøring av distribusjonstilskuddet, vil kunne svekke dagens meieriaktører, særlig dersom aktører lenger ut i verdikjeden finner denne finansieringskilden interessant. Forslaget er en invitasjon til forsterket vertikal integrasjon i matvarekjeden, og vil åpenbart styrke handelsleddet på bekostning av bonde og matvareindustri. Slike uheldige effekter har en blant annet erfart fra grønt- og kyllingsektoren. Norges Bondelag går derfor mot dette forslaget. Vi mener videre at det uansett ikke bør gjøres endringer i de konkurransefremmende tiltakene i PU, før ordningen evalueres i 2018.

Dersom departementet mot vårt råd likevel allmenngjør distribusjonstilskuddet, må det settes et tak på samlet volum og krav om egne leverandører, for å motvirke de mest uheldige effektene som vi har påpekt.

Utfasing av tilskudd til merkevareeksport fram mot 2020.

Norges Bondelag har merket seg vedtaket om at eksportstøtten skal fases ut fram mot 2020. Dette budskapet er nok også krystallklart oppfattet av Tine som har merkevareeksporten av Jarlsbergost. Norges Bondelag kan derfor ikke forstå at Tine skulle ha et ytterligere behov for også å få økonomiske signal gjennom reduserte satser for merkevareeksport. En reduksjon i eksportstøtten i omstillingsperioden, vil etter vår vurdering bare gjøre omstillingsprosessen vanskeligere. Det er viktig at Tine og andre aktører bruker omstillingsårene til å bearbeide det norske markedet for et større volum for å begrense de negative effektene for melke- og storfekjøttproduksjonen i Norge. Vi går derfor mot begge alternativene i høringsforslaget om nedtrapping av satsen i prisgruppe 12. Vi foreslår videre at eksportstøtten avvikles fra 31/12-2020, og ikke 1/7-2020 som det legges opp til i høringsnotatet.

Finansiering.

I høringsnotatet er det foreslått endringer som både frigjør midler og gir økt behov for midler. PU skal balansere økonomisk. Våre forslag gir trolig en underfinansiering de første årene. Vi vil derfor peke på at en inndekning disse årene kan skje gjennom reduserte tilskudd for smør og reduserte tilskudd for modne oster industri, eventuelt også økt avgift for prisgruppe 2 (ikke smaksatte produkter dagligvare).

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Per Skorge

Anders Huus